

PROČ JE NUTNÉ ZMĚNIT NEZABAVITELNOU ČÁSTKU A JAK NA TO

Na konci listopadu jsme publikovali *kalkulačku a analýzu* vzájemného vztahu mezi systémem dávek, daní a exekucí. Jako jeden z hlavních problémů jsme identifikovali nesprávné nastavení nezabavitelné částky. Nyní přidáváme rozbor důvodů, proč je nutné ji změnit a jakým způsobem.

13 důvodů proč je nutné změnit nezabavitelnou částku

Postihuje nejen dlužníky, ale i členy jejich domácnosti

1. Nezajistí domácnosti příjem ani ve výši základního minima, na které dosahují příjemci dávek.
2. Vychází z příliš úzké definice vyživovaných osob v systému exekucí.

Nelze z ní vyžít

3. Domácnosti, kterým je ponechána maximální nezabavitelná částka, zůstávají pod hranicí do příjmové chudoby.
4. Neumožňuje domácnosti pokrýt náklady na živobytí ani v situaci, kdy sníží výdaje na minimum.
5. Nutí řadu domácností do dalších půjček k pokrytí nákladů na živobytí a bydlení.
6. Ani na nedostatečnou maximální nezabavitelnou částku řada lidí nedosáhne.

Nemotivuje dlužníky k legálnímu zaměstnání

7. Neponechává více na spotřebu dlužníkovi, který pracuje za vyšší mzdu.
8. Způsobuje, že s vyšším příjmem ze zaměstnání klesá celkový příjem domácnosti pobírající dávky.
9. Ruší motivační efekt daňového bonusu na děti.
10. Způsobuje, že navýšení minimální mzdy nezlepší situaci nízkopříjmových domácností. U některých může mít dokonce opačný efekt.
11. Vytlačuje dlužníky mimo formální pracovní trh.

Odražuje od vstupu do insolvence

12. Ponechává jedinci s nepřednostní exekucí po vstupu do insolvence méně, než když byl v exekuci.

Vytlačuje dlužníky z větších měst

13. Podceňuje náklady na bydlení a vytlačuje tak domácnosti v exekuci do menších měst.

7 odpovědí, jak změnit současný stav

Navýšení a pravidelná valorizace

1. Navýšení a pravidelná valorizace částek, od nichž se odvíjí nezabavitelná částka – zejména 6 let nezvyšovaného životního minima.

Změna konstrukce výpočtu

Zvýšení životního minima ovšem samo o sobě nepřinese dostatečné zlepšení situace osob v exekuci.

Zásadní změnu může přinést jen změna konstrukce nezabavitelné částky:

2. Stanovení základní nezabavitelné částky alespoň na minimum, na které dosahují příjemci dávek.
3. Zohlednění osob, které dlužník reálně vyživuje.
4. Zohlednění regionálně odlišných nákladů na bydlení, tedy ukončení diskriminace osob z větších měst.
5. Umožnění navyšování příjmů s růstem mzdy, zrušení zastropování tzv. motivační částky.
6. Nastavení nezabavitelné částky pro osoby v insolvenční ve stejné výši jako pro osoby s nepřednostní exekucí.
7. Zrušení exekuce daňového zvýhodnění na děti.

koho se to týká

- 863 tisíc, kteří jsou v exekuci (2017)
- 100 tisíc lidí, kteří jsou v insolvenční (2017)
- a členů jejich domácností, odhadem může jít o více než 2 miliony osob (2017)

více informací

- *Analýza Proč je nutné změnit nezabavitelnou částku a jak na to?*
- *Analýza Práce jako finanční a existenční riziko*
- *Kalkulačka dávky, daně, exekuce*

Dostupné na www.pracevobci.cz/kalkulacka a www.pracevobci.cz/studie

Autoři textu a podkladových analýz: Lucie Trlifajová, Filip Pospíšil (eds.), Jindřich Fejfar, Michaela Kudrnáčová, Michal Pícl.

Text vznikl v rámci projektu *Dobrá práce v obci: Možnosti pracovní integrace osob ohrožených sociálním vyloučením na úrovni obce* s registračním číslem CZ.03.3.X/0.0/0.0/15_124/0006493 v rámci Operačního programu Zaměstnanost. Projekt je spolufinancován Evropskou unií. Nositelem projektu je Nová škola, o.p.s., která je také jeho hlavním koordinátorem. Projekt realizuje spolu s Centrem pro společenské otázky – SPOT, z.s. (obsahový garant projektu) a Multikulturním centrem Praha, z.s. (garant veřejných akcí projektu).

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost